

Esteettömyyskartoitusraportti

Osana sweet spots – esitystaideprojektin saavutettavuustyötä

Pinja Eskelinen 2025

Projektitehtävä

Future Factory - projekti

9.3.2025

Toimintaterapeutin tutkinto-ohjelma, AMK

Sisältö

1	Johdanto.....	3
2	Tapahtumatila	4
2.1	Opasteet	4
2.2	Sisäänkäynti.....	5
2.2.1	Kehitysehdotukset.....	6
2.3	Tapahtumatilan yleiset ominaisuudet.....	6
2.4	Työtilojen sisäänkäynnit	8
2.4.1	Kehitysehdotukset.....	8
2.5	Kalusteet.....	8
2.5.1	Kehitysehdotukset.....	9
2.6	Ääniympäristö	9
2.6.1	Kehitysehdotukset.....	9
2.7	Valaistus	10
2.7.1	Kehitysehdotukset.....	11
3	Esteetön wc-tila.....	11
3.1	Pääsy esteettömään wc-tilaan.....	11
3.2	Esteettömän wc-tilan ovi	12
3.3	Esteettömän wc-tilan mitoitus	14
3.4	Esteettömän wc-tilan wc-istuin	14
3.5	Esteettömän wc-tilan käsienpesuallas	15
3.6	Esteettömän wc-tilan muut varusteet.....	16
3.7	Esteettömän wc-tilan muut ominaisuudet	16
3.8	Kehitysehdotukset	17
4	Liikkuminen rakennuksessa	20
4.1	10. ja 16. kerroksien käytävät	20
4.1.1	Kehitysehdotukset.....	22
4.2	Sisäovet päähissien ja käytävien välissä	22
4.2.1	Kehitysehdotukset.....	23
4.3	Päähissit	23
4.3.1	Kehitysehdotukset.....	26
4.4	Hissi parkkihalliin	27
4.4.1	Kehitysehdotukset.....	29

4.5	Kulunohjaus rakennuksessa	30
4.5.1	Kehitysehdotukset.....	30
5	Saapuminen rakennukseen	31
5.1	Aula	31
5.1.1	Kehitysehdotukset.....	32
5.2	Pääsisäänkäynti	33
5.2.1	Kehitysehdotukset.....	36
5.3	Saapuminen.....	36
5.3.1	Kehitysehdotukset.....	37
Lähteet		38
Liitteet		39
	Liite 1. Tilaopaste kriteerit.....	39
	Liite 2. Esteettömän wc-tilan tarkemmat tiedot	40

1 Johdanto

Esteettömyyskartoitusraportti on osa sweet spots – esitystaideprojektin saavutettavuustyötä, jossa toimintaterapeuttiopiskelija toteuttaa taiteilijoille ohjeistuksen siitä, miten tapahtumien viestinnässä ja toteutuksessa voidaan huomioida esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Esteettömyyskartoitusraportti on nimensä mukaisesti raportti tapahtuman tiloissa toteutetusta esteettömyyskartoituksesta, joka on ensimmäinen osa projektin saavutettavuustyötä. Raportti koostuu vain kartoituksessa esille tulleista esteistä sekä kehitysehdotuksista esteettömyyden mahdollistamiseksi. Kehitysehdotuksia on annettu sekä tapahtumien järjestäjille että suoraan vuokranantajalle.

Sweet spots – tapahtuman tilat sijaitsevat Meritornin 10. kerroksessa Merihaassa, Helsingissä. Kartoituksessa arvioitiin tapahtumatilan lisäksi esteetön wc, tapahtumatilaan kulkeminen rakennuksen sisällä sekä sinne saapuminen. Raportin käsittely etenee tapahtumatilasta ulospäin. Raportissa jokainen tila on laitettu oman pääotsikon alle, jonka sisälle on jaettu alaotsikoihin tilan esteettömyyden eri osa-alueita. Osa-alueissa kerrotaan aina ensin arvio esteettömyydestä ja vasta sen jälkeen kehitysehdotukset.

Esteettömyyskartoitus toteutettiin Invalidiliiton Esteettömyyskeskuksen (ESKE) esteettömyyskartoitusoppaan ja kartoituslomakkeiden avulla 17.-19.2.2025.

2 Tapahtumatila

Tapahtumatila koostuu yhdestä isosta työtilasta, kahdesta pienemmästä työtilasta, tiloja yhdistävästä käytävästä sekä ruokailu/taukotilasta.

Tapahtumatilan esteettömyyskartoituksessa kartoitettiin tilan opasteet, sisäänkäynti, tapahtumatilan ominaisuudet, työtilojen sisäänkäynnit, kalusteet, ääniympäristö sekä valaistus.

2.1 Opasteet

Tapahtumatilaa ei ole merkitty opasteilla. Tapahtumatilan oven vieressä on Familia ry:n suomen kielen kurssi -opaste, joka voi olla harhaanjohtava sen osoittaessa tapahtumatilan oveen (Kuva 1 a). Suosittelen siirtämään opasteen oven vasemmalle puolelle sekä lisäämään ennen tapahtumia oman opasteen. Tapahtumatilan opasteen olisi hyvä noudattaa mahdollisimman paljon suosituksia (Liite 1, Tilaopaste kriteerit).

Kuva 1 a

Kuva 1 b

2.2 Sisäänkäynti

Tapahtumatilan sisäänkäynnin oven vapaaleveys, kynnyksen korkeus, oven avaamiseen tarvittava voima ja vedin täyttävät sisäoven esteettömyyskriteerit. Esteitä esiintyi kuitenkin oven tummuuskontrastissa sekä oven pyörähdysympyrän ja avautumispuolen vapaassa tilassa.

Tapahtumatilan sisäänkäynnin ovi sekä sitä ympäröivät seinät ovat valkoisia, joka voi tehdä ovesta vaikeasti hahmotettavan kuten näkyy kuvassa 1 a ja 1 b edellisellä sivulla. Oven vapaan tilan koko sekä pyörätuolilla pyörähtämistä että sen avaamista varten on vajaa oven kummallakin puolella.

Ulkopuolella etäisyys vastakkaiseen seinustaan on noin 2,5 m, mutta oven aukeamispuolella lattiataason eron takia avautumistilaa jää vain 225 mm (kriteeri ≤ 400 mm) kuten näkyy kuvassa 2.

Lattiatasoja erottava kynnyks on 15 mm korkea ja kaltevuudeltaan 4–7 %, joka voi haastaa pyörätuolilla pyörähtämistä. Kuvassa 2 näkyy myös oven sisäpuolella etäisyys edessä olevaan seinään, joka on noin 1250 mm noin 30 mm leveydeltä. Etäisyys kuvassa näkyvään sohvaan on kuitenkin yli kriteerin ($\geq \varnothing 1500$ mm). Oven sisäpuolella olevan syvennyksen takia oven avautumistila on alle 400 mm (kuva 3).

Kuva 2

Kuva 3

2.2.1 Kehitysehdotukset

Tapahtumien alkaessa ja päättyessä ovea pidetään auki, jotta mahdollinen pyörätuolinkäyttäjän ei tarvitse itse avata ovea. Oven auki pitäminen selkeyttäisi myös muille voiko tilaan tulla sisälle.
Mikäli tapahtumien aikana ovea pidetään kiinni, on lähettyvillä henkilö, joka voi avata oven tarvittaessa.
Oven reunat merkitään teipillä, jotta se erottuisi seinästä selkeämmin.
Oven sisäpuolelle varataan tilaa pyörähtämisympyrää ($\geq \varnothing 1500$ mm) varten siirtämällä tuolia ja pörrömattoa.

2.3 Tapahtumatilan yleiset ominaisuudet

Tapahtumatilan lattia erottuu tummuuskontrastiltaan seinästä tumman listan avulla. Lattia on suurilta osin ruudullista laatoitusta, mutta oleskelutilassa lattia on yksivärinen ja kiiltäväpintainen. Lattia ei anna vaikutelmaa tasoeroista, mutta oleskelutilan lattia heijastaa valoa ja voi siten häikäistä. Kalusteet erottuvat tummuuskontrastina taustastaan. Tapahtumatilan jokaisessa työtilassa on riittävästi tilaa pyörätuolilla pyörähtämiselle, kuten näkyy kuvissa 4 a, 4 b, 4 c, 4 d ja 4 e. Kuvissa näkyvät kalusteet ovat siirrettäviä, eivätkä ne

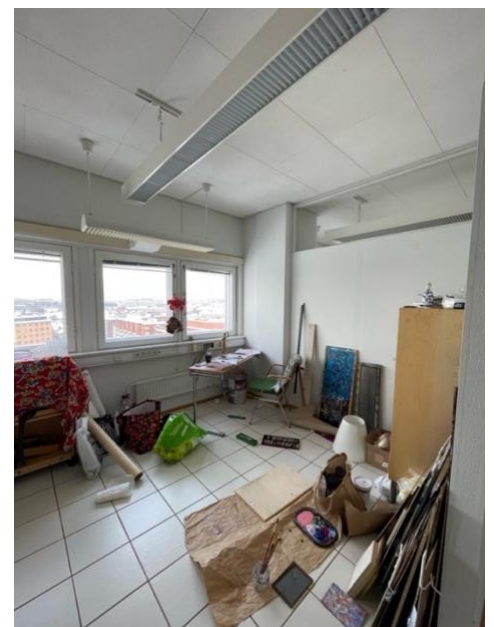
olleet kartoitusta tehdessä tapahtumien järjestyksessä. Työtiloja yhdistävä käytävä (kuva 5) on leveydeltään 1250 mm ja pituudeltaan 4600 mm.

Kuva 4 a

Kuva 4 b

Kuva 4 c

Kuva 4 d

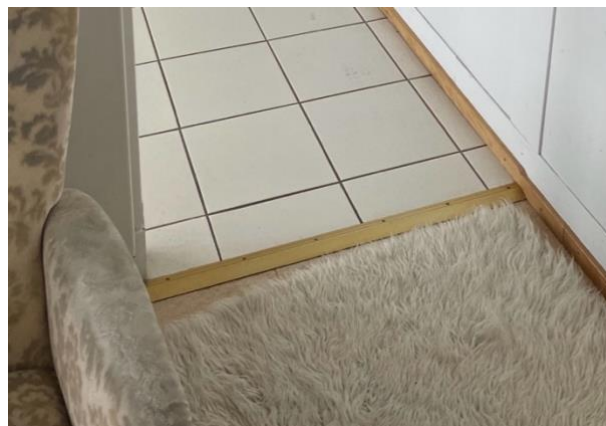
Kuva 4 e

Kuva 5

2.4 Työtilojen sisäänkäynnit

Työtilojen 1 ja 2 täyttävät esteettömyyskriteerit, mutta oleskelutilaan johtavat sisäänkäyntien kynnykset voivat olla muotonsa ja kaltevuutensa takia haastavia ylittää. Kynnykset ovat kaksiosaisia, jossa osat kohtaavat keskellä viistettynä (Kuva 6). Korkeudeltaan ne ovat riittävän matalia, 10 mm käytävän puolelta ja 15 mm oleskelutilan puolelta. Kaltevuus oli kuitenkin yli 8 % molemmin puolin.

Kuva 6

2.4.1 Kehitysehdotukset

Kynnyksien hoitaminen on tilan vuokranantajan vastuulla. Vuokranantajaa voidaan pyytää poistamaan kynnykset kokonaan. Mikäli kynnyksien poistaminen ei ole mahdollista, tulisi kynnykset vaihtaa pyöristettyihin kynnyksiin tai vähintään asettaa nykyisten kynnyksien päälle pyöristetyt kynnykset.

2.5 Kalusteet

Tapahtumatilan kalusteiden esteettömyys toteutuu sekä niiden siirrettävyyden että pistorasioiden kohdalla. Esteitä esiintyy kuitenkin tuolien ja pöytien ominaisuuksien osalta. Tuolit ovat tavanomaisen istuinkorkeuden mukaisia (450 mm), jolloin ne ovat haastavia sekä pyörätuolin käyttäjille että lyhytkasvuisille henkilöille. Lisäksi tuolien istuinosat ovat aavistuksen kaltevia eivätkä vaakasuoria. Tuoleista kuitenkin löytyy käsinojat ja avoimet jalkatilat. Myös pöydät ovat tavanomaisen korkeita (730 mm), mutta niiden alla ei ole riittävästi vapaata polvitilaa pyörätuolinkäyttäjille. Lisäksi niiden korkeus ei ole säädettävissä. Pistorasioita löytyy suositusten mukaisesti 400–1100 mm korkeudelta ja niihin on mahdollista saada vapaa pääsy. Niitä ei kuitenkaan löydy pöydistä, mutta löytyy niiden lähetyviltä.

2.5.1 Kehitysehdotukset

Tuolien korkeutta ja istuinosan kaltevuutta tulisi säätää tyynyjen avulla. Tyynyt eivät saa olla liian pehmeitä ja niiden korkeus tulisi mitata yhdessä tuolien kanssa ennen käyttöä (suosituskorkeus 500–550 mm).
Matalampia istuimia (esim. paksumpia tyynyjä) tulisi lisätä sekä lyhytkasvuisia henkilöitä että muita mahdollisia käyttäjiä varten.
Kalusteet ja matot tulisi järjestää niin, että polkupyörällä on mahdollista kulkea (≥ 900 mm).
Pistorasioihin tulee varmistaa vapaa pääsy mahdollista sähköpyörätuolin latausta varten.

2.6 Ääniympäristö

Ääniympäristönä tapahtumatila on vapaa kuuntelemista vaikeuttamasta taustamelusta (kriteeri ≤ 45 dB) sekä puheen kuulemista haittaavasta kaikuisuudesta. Tilaa ei kuitenkaan ole varustettu induktiosilmukalla tai muulla äänensiirtojärjestelmällä. Tilassa on käytetty vaimentavia materiaaleja lattiassa ja kalusteissa.

2.6.1 Kehitysehdotukset

Induktiosilmukan tai muun äänentoistojärjestelmän hankinta mikäli mahdollista. Induktiosilmukan lisäksi tilassa tulisi olla siihen kuuluva opaste, kuuluvuuskartta sekä käyttöohje.

Lisätietoa induktiosilmukasta löytyy Kuuloliitto ry:n / Qlu Oy:n vuonna 2020 tuottamasta [Suomalaisesta induktiosilmukkaoppaasta](#).

Tilaa tulisi vaimentaa kankailla esimerkiksi verhoilla, kattoon asetetuilla kankailla sekä matoilla. Vaimentamisessa tulisi kuitenkin huomioida, ettei tila vaimennu liikaa, jolloin ääni kuulostaa tukkoiselta. Mahdolliset pörrömatot eivät myöskään saa estää liikkumista pyörätuolilla.

Vaikka tapahtumatila oli vapaa kuuntelemista vaikeuttavasta taustamelusta, olisi suositeltavaa järjestää tapahtumat eri aikaan kielikurssien kanssa. Tilaan kantautuva ääni voi häiritä viemällä huomion muualle, vaikka se ei ylitä desibeli rajoja.

2.7 Valaistus

Tapahtumatilan valaistusvoimakkuutta ei poikkeuksellisesti mitattu, koska tapahtumien ajankohdat ovat vasta kevätkesällä, jolloin valaistus on erilainen verrattuna helmikuun valaistukseen. Tilan valaistus on kuitenkin suurilta osin tasainen ja sitä voi säätää sälekaihtimilla sekä valokytkimellä. Valokytkin löytyy sisäänkäynnin vierestä, mutta sen keskikohtien korkeudet (1020 mm ja 1090 mm) ovat kriteerejä korkeammalla (900–1100 mm). Sen etäisyys nurkasta on oven suunnalta 200 mm, mutta käytävän puolella ei ole nurkkaa (kuva 7). Tilassa ei ole liiketunnistinta.

Kuva 7

Päiväsaikaan tilassa ei tarvita lisävalaistusta, joten mitä luultavammin sitä ei tarvita myöskään kevätkesällä. On myös mahdollista, että tila ei ole vapaa ikkunoista tulevasta häikäisevästä valosta.

2.7.1 Kehitysehdotukset

Häikäistymisen estämiseksi tapahtumien aikaan ikkunoiden edessä tulisi olla tummemmat läpikuultavat verhot.
Ruokailutilan lattia heijastaa valoa, joten se tulisi suurilta osin peittää tasapintaisilla matoilla pyörätuolien käyttäjät huomioiden.

3 Esteetön wc-tila

Esteettömyyskartoituksessa arvioitiin Meritorni-rakennuksen 16. kerroksessa oleva esteetön wc-tila, joka esiteltiin vuokralaisille esteettömänä ja annettiin käyttöön tapahtumia varten. Itse sweet spots – tapahtumatila sijaitsee kuitenkin 10. kerroksessa, jossa on tapahtumatilan lisäksi käytössä yleiset, mutta esteelliset vessatilat. 16. kerroksen esteettömän wc-tilan esteettömyyskartoituksessa ilmeni huomattavia puutoksia wc-tilan esteettömyydessä, joita avaan seuraavissa alaotsikoissa sanallisesti. Liitteestä 2 löytyy wc-tilan tarkemmat tiedot taulukon muodossa. Wc-tilan kehitysehdotukset on kerätty omaan alaotsikkoonsa osion loppuun.

3.1 Pääsy esteettömään wc-tilaan

Ensimmäisenä esteenä on itse pääsy wc-tilaan. Kriteerien mukaan esteettömien wc-tilojen tulisi aina sijaita helposti löydettävässä paikassa, muiden wc-tilojen lähellä ja esteettömän kulkureitin varrella. 16. kerroksen esteetön wc on kuitenkin erillään muista wc-tiloista, sen ollessa eri kerroksessa kuin itse tapahtumatila. Lisäksi kulku 16. kerrokseen on mahdollista vain avaimilla. Käytävien välissä on sekä painavat ovet että nopeasti sulkeutuvat hissien ovet, joiden arviointia avataan seuraavassa pääluvussa Liikkuminen rakennuksessa.

3.2 Esteettömän wc-tilan ovi

16. kerroksessa esteettömään wc-tilaan on pääsy suoraan käytävästä ja itse wc-tila on auki. Lisäksi wc-tilan ovi on kevyt, riittävän leveä, se avautuu ulospäin ja sen ulkopuolella on riittävästi sekä avautumistilaa että pyörähtämistilaa. Ovi on kuitenkin tavanomainen valkoinen sisäovi vaaleanvihreää seinää vasten, jonka tummuuskontrasti ei välttämättä ole riittävä kaikille (kuvat 8 a ja 8 b). Lisäksi oven lukkoa ei ole mahdollista käyttää yhdellä kädellä, eikä oven sisäpuolella ole lankavedintä. Ovessa on kynnyks, mutta isompi este on wc-tilassa oleva tasoero, joka on heti oven edustalla (kuvat 9 a ja 9 b). Tasoero on nouseva, liuskan mallinen toteutus, jonka korkeusero kynnykseen on 30 mm. Tämä korkeusero vähentää oven vieressä olevaa avautumistilaa oven sisäpuolella.

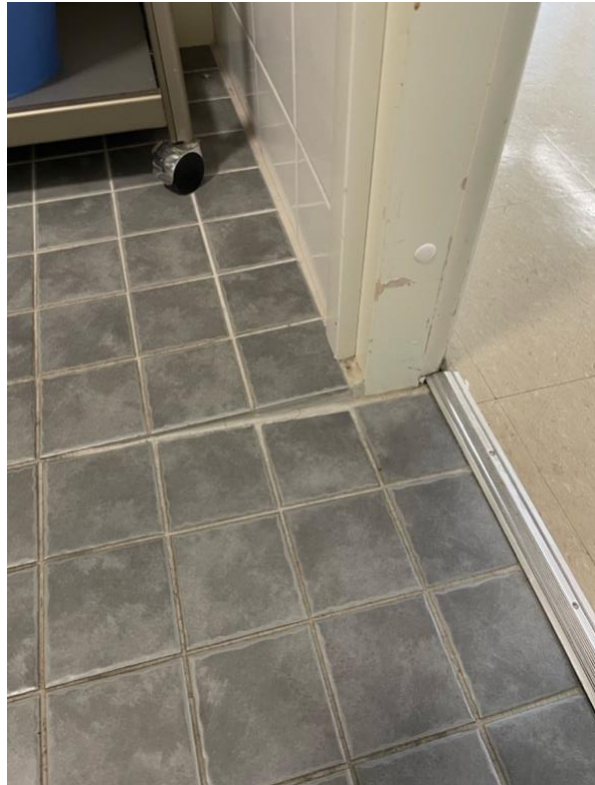
Kuva 8 a

Kuva 8 b

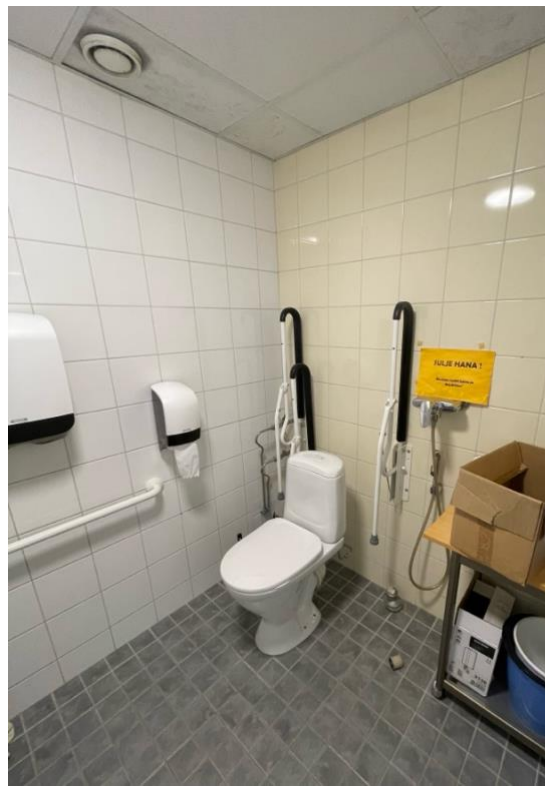
Kuva 9 a

Kuva 9 b

Kuva 10 a

Kuva 10 b

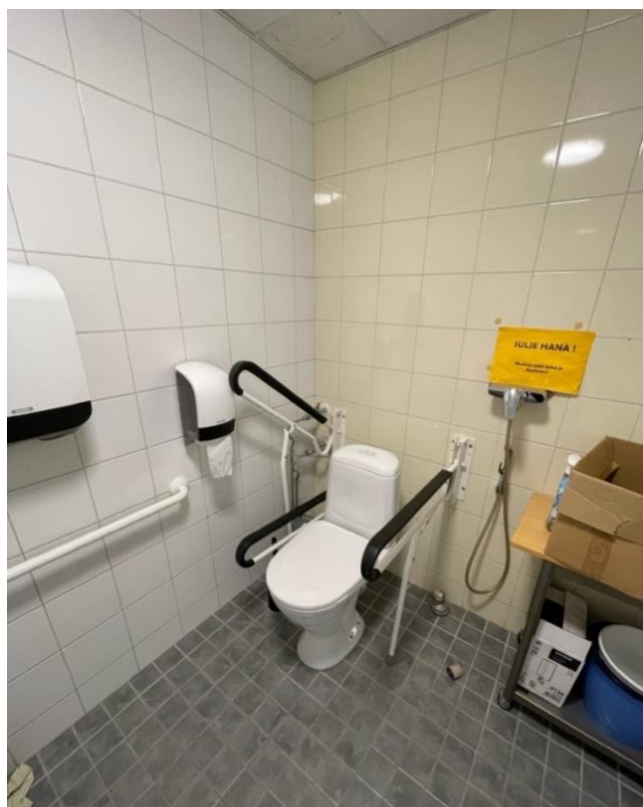
3.3 Esteettömän wc-tilan mitoitus

Wc-tilan mitoituksessa vain wc-istuimen takalinjan etäisyys seinään oli riittävä, mutta muuten mitoituksessa oli isoja puutteita, joiden takia kiinteiden kalusteiden käyttäminen ei ole mahdollista pyörätuolilla. Wc-tilan vapaan tilan halkaisija kiinteistä kalusteista on riittämätön, koska edellisessä kappaleessa mainitun korkeuseron ja vastakkaisella seinällä olevan käsijohteen etäisyys toisistaan on 1490 mm ja etäisyys wc-istuimesta käsienpesualtaaseen on vain 850 mm (kuva 10 a), jolloin pyörähdystilaa jää alle kriteerin Ø1500 mm. Lisäksi wc-istuimen molemmin puolin ei ole vähintään 800 mm leveää vapaata tilaa (kuva 10 b). Lähellä ei myöskään ole toista peilikuvana toimivaa wc-tilaa.

3.4 Esteettömän wc-tilan wc-istuin

Kuvassa 11 näkyvä wc-istuin on lattiakiinnitteinen ja sen korkeus on riittävä.

Wc-istuimen huuhtelu tapahtuu painiknapilla ja sen yhteydessä on molemmin puolin olevat tukijalalliset käsituet, jotka on kiinnitetty seinään. Käsitukien etäisyys toisistaan on suosituksia leveämpi ja niiden korkeus lattiasta on puoliksi oikein (ylempi on suosituksien mukaisesti 800 mm ja alempi on 50 mm liian matalalla). Käsituet eivät ole korkeussäädettäviä eikä käsituessa ole wc-paperitelineitä tai käsisuihkua. Wc-istuimella istuessa wc-paperiteline sijaitsee etuviistossa, mutta siihen voi olla haastava yltää sen ollessa 950 mm korkealla. Wc-istuimella istuessa käsisuihku sijaitsee takavasemmalla, jonka takia se ei ole käytettävissä.

Kuva 11

Wc-istuimen käsinojat eivät kuitenkaan ole kokonaan käytössä, vaikka ne on asennettu kääntymään sekä pysty- että vaaka-asentoon. Toinen käsinoja ei nimittäin pääse kokonaan vaaka-asentoon sen osuessa wc-paperitelineeseen. Ilmeisesti haaste on huomattu, mutta wc-paperitelineen siirtämisen sijasta viereen on asennettu toinen käsinoja, joka on kuitenkin liian matalalla. Sen korkeus lattiasta vain 440 mm ja 540 mm, jolloin niitä tarvitseva ei saa riittävästi tukea nouseakseen ylös istuimelta.

3.5 Esteettömän wc-tilan käsienpesuallas

Käsienpesuallas alla on kiinteäksi asennettu, jolloin sen korkeutta ei voi säätää tai sitä ei voi kallistaa. Käsienpesualtaan korkeus lattiasta on liian matala, sen ollessa vain 740 mm korkea. Lisäksi polvitila on myös riittämätön, kun polvitilaa on liian vähän sekä korkeudelta, leveydeltä että syvyydeltä. Kuvassa 12 a näkyy, kuinka sekä hajulukko että viemäriputki on keskellä käsienpesuallasta.

Pesualtaan hana sijaitsee altaan takaosassa. Siihen on asennettu pidennettu vipu, mutta sen juoksuhana on kuitenkin lyhyt ja matalalla. Kuvassa 12 b saippua-annostelija on asennettu käsienpesualtaan viereen seinälle liian korkealle 1260 mm korkeudelle. Kyseinen saippuannostelija ei kuitenkaan ole käytössä ja sen sijaan saippuana käytetään siihen kuuluvaa saippuapakettia, joka sijaitsee pesualtaan takaosassa. Saippupaketti on suunniteltu käytettäväksi saippuannostelijan kanssa, jonka takia sen käyttäminen itsenäisesti on haastavaa kaikille. Itsenäisessä käytössä saippuapakettia ei voi käyttää yhdellä kädellä. Käsipyyhketeline sijaitsee takaoikealla ja liian korkealla, kuten näkyi edellisten sivujen kuvista 10 a, 10 b ja 11. Sekä käsienpesualtaan kiinnitys että varusteiden sijainnit haastavat niiden esteetöntä käyttöä huomattavasti lisäämällä kurottelun tarvetta ja liikkumista valmiiksi ahtaassa tilassa.

Kuva 12 a

Kuva 12 b

3.6 Esteettömän wc-tilan muut varusteet

Wc-tilassa on avoin roska-astia, joka tulisi sijoittaa niin, ettei se estä liikkumista tilassa. Wc-tilassa on yksi käsijohde käsienpesualtaan ja wc-istuimen välissä, joka näkyy kuvassa 10 a. Käsijohdin on kuitenkin liian matalalla. Wc-tilassa ei ole keppitelinettä, vaatekoukkuja tai peiliä. Wc-tilasta löytyy pöytä, joka on laskutasoksi liian matalalla ja apupöydäksi liian pieni. Kyseinen pöytä toimii myös tällä hetkellä siivoustarvikkeiden säilytyspaikkana. Vessasta löytyy myös moppeja.

3.7 Esteettömän wc-tilan muut ominaisuudet

Wc-tilan lattian kallistusta ei mitattu, koska tilassa oli niin paljon muita puitteita. Wc-tilan lattia on märkänäkin luistamaton, mutta se ei vaikuta helposti siivottavalta. Lattiakaivo sijaitsee käsienpesualtaan alla, jolloin se ei hankaloita tilassa liikkumista. Wc-tilassa ei ole minkäänlaista

hälytysjärjestelmää. Valaistusvoimakkuus on korkea 480 lx, mutta valaistus oli tasainen. Valokytkin sijaitsee wc-tilan ulkopuolella sopivalla korkeudella, mutta liian lähellä nurkkaa. Valokytkimen tummuuskontrasti ei ole riittävä, kuten näkyy kuvissa 8 a ja 8 b. Tilassa ei ole liiketunnistinta.

Tilassa ei ole tummuuskontrasteja kalusteissa tai varusteissa, mutta lattia erottuu seinästä. Kalusteet erottuvat lattiasta, mutta eivät seinästä. Seinien laatoitus heijastaa valoa, joka lisää häikäistymistä. Muuten tilassa on käytetty mattapintaisia materiaaleja. Kovan ilmanvaihdon takia mittasin taustamelun voimakkuuden ja se oli 53.6 dB, joka on tavanomaista kodin pohjahälyä (30 dB) korkeampi. Vaikka voimakkuudeltaan ilmanvaihdon tuottama ääni ei ylitä yleisenä pidettyä 80 dB melurajaa, on sen tuottama ääni jatkuva ja epämiellyttävä.

3.8 Kehitysehdotukset

Esteettömiä wc-tiloja tulisi rakentaa useampaan kerrokseen samassa kerroksessa olevien wc-tilojen yhteyteen, jotta esteetön wc-tila olisi käytössä ilman erillistä pyyntöä.
16. kerroksen wc-tilan yhteyteen tulisi lisätä suosituksen mukaiset opasteet sekä oveen että kerrosopastukseen.
16. kerroksen esteetön wc-tila tulisi remontoida kokonaan uudelleen suosituksen mukaisesti, koska tarpeellista olisi asentaa kiinteät kalusteet uudelleen oikein sekä laskea wc-tilan lattia samalle tasolle käytävän kanssa. Lisäksi wc-tilan seinän tulisi olla heijastamatonta materiaalia ja kalusteiden tulisi erottua tummuuskontrastiltaan sekä seinästä että lattiasta.

Lisätietoa esteettömästä wc-tilasta löytyy Invalidiliiton Esteettömyyskeskus ESKE:n vuonna 2018 tuottamasta [Esteetön wc ja pesutilaoppaasta](#) sekä Invalidiliiton [sivuilta](#).

Kynnys tulisi poistaa, jotta oviaukko olisi tasainen. Mikäli kynnys täytyy pitää, tulee sen olla enintään 20 mm korkea ja muodoltaan joustava tai kokoon painuva helpomman ylityksen varmistamiseksi.

Oven tummuuskontrastia tulisi lisätä joko maalamalla seinät tai vaihtamalla ovi tummempaan.

Oveen tulisi lisätä vaakasuuntainen vedin saranpuolelta alkaen (pituus 600 mm, korkeus 800 mm).

Lukko tulisi vaihtaa yhdellä kädellä avattavaan lukkoon.

Wc-paperiteline tulisi siirtää pois seinästä, kiinni käsitukeen, jotta sekä käsituen saa alas vaaka-asentoon että wc-paperi olisi käytettävissä suoraan wc-istuimella istuessa.

Matala käsituki tulisi poistaa kokonaan, koska sitä ei voi käyttää sen korkeuden takia. Lisäksi käsituki on osittain irrallaan seinästä, joka tekee siitä vaarallisen.

Käsisuihku tulisi kiinnittää käsitukeen, jotta siihen saisi suoran pääsy wc-istuimella istuessa.

Käsipyyheteline ja saippua-annostelija tulisi asentaa käsienvesualtaan viereen oikealle, jotta niihin olisi suora pääsy käsienvesun yhteydessä.

Wc-istuimen ja käsienpesualtaan välissä oleva käsijohtin tulee nostaa 900 mm korkeudelle.
Wc-tilaan tulisi lisätä keppiteline käsijohteen läheisyyteen 900 mm korkeudelle, jotta käyttäjän on turvallista siirtyä käsijohteen avulla wc-istuimelle tai käsienpesutelineelle.
Pöytä tulisi siirtää käsienpesualtaan viereiseen kulmaan, jotta oven avaamiseen jäisi vähintään 400 mm vapaata tilaa.
Wc-tilasta tulisi siirtää turhat tavarat pois, jotta wc-tilasta tulisi sekä viihtyisämpi että käytettävämpi. Turhia tavaroita on mm. siivoustarvikkeet.
Wc-tilan valaistusvoimakkuutta tulisi laskea suosituksen 200–300 lx tasolle.
Wc-tilaan tulisi vaihtaa liiketunnistin, joka on riittävän herkkä ja reagoi eri korkeudella tapahtuvaan liikkeeseen.
Wc-tilan ilmanvaihtuventtiilit tulee puhdistaa kunnolla, jotta ilmanvaihto ei pitäisi niin kovaa ääntä. Niiden puhdistaminen myös parantaisi ilmanlaatua ja siistisi wc-tilan yleistä ilmettä.
Wc-tilaan tulisi lisätä suositusten mukainen hälytysjärjestelmä, jos kiinteistössä on valvontajärjestelmä.
Esteettömyyskartoituksen yhteydessä paljastui, että rakennuksesta on toinenkin esteetön wc-tila 7. kerroksesta Seta ry:n tiloista. Mikäli wc-tilan remointi 16. kerroksessa tai esteettömän wc-tilan lisääminen 10. kerrokseen ei onnistu ennen tapahtumia, tulisi keskustella vuokranantajan ja Seta ry:n kanssa mahdollisuudesta käyttää 7. kerroksen esteetöntä wc-tilaa tapahtumien aikana. Vuokranantajan tulisi mahdollistaa 7. kerroksen

esteettömän wc-tilan käyttö, koska vuokralaisille oli esitelty 16. kerroksen wc-tila esteettömänä. 7. kerroksen esteettömän wc-tilan käytöstä ei tulisi aiheutua lisäkustannuksia Seta ry:lle.

En arvioinut 7. kerroksen esteetöntä wc-tilaa esteettömyyskartoituksen yhteydessä, koska se ei tilana kuulunut kartoitussuunnitelmaan. Minulla oli kuitenkin mahdollisuus nähdä kyseinen tila, eikä tilassa ollut samanlaisia huomattavia puutteita kuin 16. kerroksen esteettömässä wc-tilassa. Lattia oli suositusten mukainen, ovesa ei ollut kynnystä ja tilassa oli riittävästi pyörähtämistilaa. Lisäksi kiinteät kalusteet oli kiinnitetty suositusten mukaisesti. Seta ry oli myös valvonut esteettömän wc-tilan suunnittelua ja rakentamista.

4 Liikkuminen rakennuksessa

Osio koostuu 10. ja 16. kerroksen käytävistä, sisäovista, rakennuksen päähisseistä, parkkihalliin johtavasta hissistä, kulunohjauksesta rakennuksessa sekä yleisestä hätäpoistumistiesuunnitelmasta. Aulatila käsitellään rakennukseen saapumisen yhteydessä seuraavassa pääluvussa.

4.1 10. ja 16. kerroksien käytävät

10. ja 16. kerroksien käytävät ovat lähes identtiset, jonka takia niitä käsitellään yhdessä. Käytävien pinnat ovat suurilta osin tasaisia, pintakovia ja märkänäkin luistamaton. Käytävän pinnat ovat myös tasavärisiä ja ne erottuvat tummuuskontrastiltaan seinästä. Käytävät ovat tilavia, vapaalta leveydeltään 1900 mm ja kapeimmalta kohdaltaan 1540 mm leveitä, jolloin niissä on riittävästi pyörähdystilaa. Käytävillä ei ole kulkuväylää kaventavia kalusteita, mutta 10. kerroksen käytävällä on seinäkello, jonka korkeus on alle 2100 mm. Käytävillä ei ole luiskattuja kohtia, mutta hisseille johtavan välioiven edessä on korkeampi taso muuhun käytävään. Tasoero on 15 mm, jonka

reunoissa on kaltevat kynnykset. Tason mitat ovat 2550 mm x 2460 mm. Käytävissä ei ole törmäyksiä tai kompastumisia aiheuttavia esteitä, mutta käytävissä ei ole myöskään käsijohteita tai istuimia levähtämiseen.

Käytävien valaistu on 200–300 lx sisällä, mutta käytäville jää katvealueita. Lisäksi lattian kiiltopintainen materiaali heijastaa ikkunasta tulevaa valoa. Muutoin käytävissä on käytetty mattapintaisia materiaaleja. Käytävissä ei ole liiketunnistimella toimivaa valaistusta, eikä valokatkaisijaa erota tummuuskontrastina seinästä. Ääniympäristönä käytävät ovat vapaita taustamelusta, taustamelutason ollessa noin 24 dB. Käytävät ovat myös vapaita puheen kuulemista haittaavasta kaikuisuudesta, vaikka tilassa ei ole käytetty vaimentavia materiaaleja. Kuvassa 13 a näkyy 16. kerroksen käytävä ja kuvassa 13 b 10. kerroksen käytävä.

Kuva 13 a

Kuva 13 b

4.1.1 Kehitysehdotukset

Tapahtumien aikana olisi hyvä pitää ovia kiinni, jotta valoa ei heijastuisi niin paljon käytäville. Tapahtumatilan ovi voi olla auki, mutta ikkunoissa tulisi olla verhot.
Käytävien valoja voisi olla hyvä pitää kiinni, mikäli valoa on paljon.
Käytäville olisi hyvä lisätä opastukset wc-tiloihin sekä tapahtumatilaa.
Käytäville olisi hyvä lisätä muutaman tuolin, mikäli ennen tapahtumaa odotetaan käytävässä.

4.2 Sisäovet päähissien ja käytävien välissä

Meritornissa hisseihin on vapaa pääsy, jonka takia kerroksien tiloihin johtavien käytävien ja hissien väliin on asennettu lukolliset sisäovet. Sisäovet ovat helposti hahmotettavissa, koska ne ovat tummia ovia valkoisia seiniä vasten. Ovien ulko- ja sisäpuolilla on sekä tilaa pyörähtämiselle että tilaa oven avaamista varten. Kulkuaukkojen vapaa leveys on riittävä, jonka lisäksi on mahdollista avata viereinen ovi suurentamaan leveyttä vielä lisää. Ovet ovat kuitenkin painavia, eikä niitä ole mahdollista avata yhdellä kädellä. Ovissa on myös suorareunaiset kynnykset, jotka ovat 10. kerroksessa riittävän matalia, mutta kerroksessa 16 kynnyks on käytävän puolelta 240 mm korkea (kriteeri ≤ 20 mm). Vetimen ja lukon käyttökorkeudet ovat kuitenkin suositusten mukaisilla korkeuksilla. Ovet ovat lasia, mutta niissä on pientä ruutua. Ovissa ei ole kontrastimerkintöjä, mutta niissä on potkulevyt 300 mm korkeudella. Kuvissa 14 a ja 14 b näkyy 10. kerroksen sisäovi kummaltakin puolelta. 10. kerroksen ovikello on korkeudeltaan 980 mm ja sen etäisyys nurkasta on 640 mm.

Kuva 14 a

Kuva 14 b

4.2.1 Kehitysehdotukset

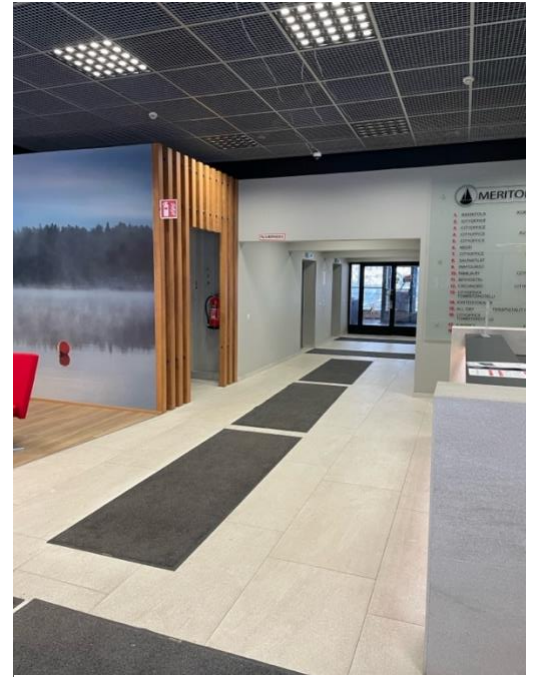
Oviin tulisi kontrastimerkinnät 1000 mm sekä 1400–1600 mm korkeuksille.

Ovet tulee pitää tapahtumien aikana auki tai varata henkilö varmistamaan, että kaikki pääsevät sisälle ja ulos.

4.3 Päähissit

Meritornissa on hissejä kahdessa eri paikassa. Pääsisäänkäynniltä kaikki pääsevät käyttää rakennuksen ylempiin kerroksiin johtavia hissejä, joita on yhteensä 4 kappaletta. Hissit eivät kuitenkaan johda parkkihalliin. Parkkihalliin johtavaa tavarahissi käsitellään sille omassa luvussa. Vaikka kulku hisseille ei ole opastettu, ovat ne helposti löydettävissä, kun ne sijaitsevat pääsisäänkäynnin välittömässä yhteydessä (kuva 15). Hissien kutsupainikkeet

kerroksissa 1, 10 ja 16 ovat tasaisella seinällä, kaukana nurkista, mutta niiden sijoituskorkeudet ovat muutaman sentin yli suosituksen. Kutsupainikkeet kuitenkin erottuvat taustastaan ja niiden halkaisijat ovat riittävän kokoisia. Kerrosnumerot eivät ole suoraan kutsupainikkeen yläpuolella, vaan ne sijaitsevat kerrostasojen nurkissa (Kuvat 16 a ja 16 b). Hissihin ei tarvita kulkukorttia.

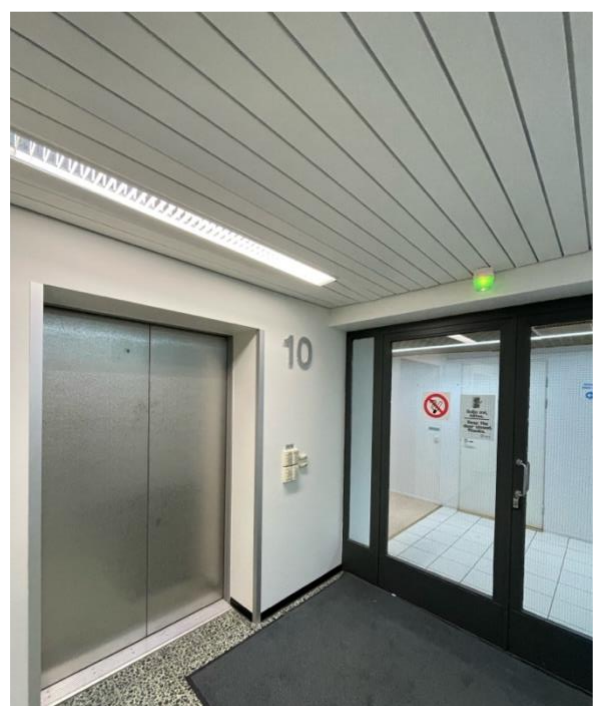

Kuva 15

Hissien saapumisesta kuuluu äänimerkki sekä näkyy valomerkki. Hissit ovat henkilöhisseyä ja sekä itse hissikorin koko, kulkuaukon vapaa leveys että tila hissien edessä ovat riittäviä. Hissit pysähtyvät 5 mm tarkkuudella samalle tasolle lattiapinnan kanssa (kriteeri ≤ 20 mm). Lisäksi hissikorin ja kerroksen lattiapinnan väli on myös kriteerien mukainen. Hissien ovet ovat automaattisesti avautuvia ovia, ne reagoivat eri pituisiin käyttäjiin ja niissä on turvatunnistimet. Ovet sulkeutuvat kuitenkin nopeasti, kun ne sulkeutuvat jo 8 sekunnin jälkeen, vaikka suositus on vähintään 25 sekuntia.

Kuva 16 a

Kuva 16 b

Hissin sisällä olevien kerrosopasteissa (kuva 17) on käytetty helppolukuista kirjaintyyppiä Kerrosopasteita pääsee lukemaan läheltä ja niiden kirjainkoko on 15 mm. Hisseissä on pysähdystasolle saapumisesta ilmoittava kerrosnäyttö, joka ei kuitenkaan ole helposti havaittava tai luettava. Käyttöpainikkeet on sijoitettu pystysuuntaisesti, mutta ylimmän painikkeen käyttökorkeus on kuitenkin liian korkealla. 10. kerroksen ja 1. kerroksen käyttöpainikkeiden korkeudet ovat kuitenkin riittävät. Käyttöpainikkeiden etäisyys on kuitenkin vain 200 mm (suositus ≥ 400 mm). Käyttöpainikkeet ovat riittävän kokoisia, ne erottuvat taustastaan, uloskäyntikerroksen painike erottuu muista ja ne ovat koholla taustastaan. Numerot eivät kuitenkaan ole koholla taustastaan, eikä niitä ole merkitty pistekirjoituksella. Hälytyspainikkeen korkeus on liian korkealla, kun sen etäisyys lattiasta on 1450 mm (suositus 900-1100 mm). Hälytyspainike kuitenkin erottuu taustastaan. Avunpyyntö menee perille sekä äänimerkillä, puheyhteydellä että valomerkillä keskukseen.

Kuva 17

Kuva 18

Kuvassa 18 näykyvät hississä olevat käsijohde ja peilit. Hissiä ei ole kääntöistuinta. Käsijohteen korkeus lattiasta on 890 mm, eli vähän alle suositusten. Käsijohde on muodoltaan pyöreä, halkaisijaltaan suositusten kokoinen ja siitä saa pitävän otteen. Sen etäisyys seinästä on 35 mm, joka on vähän alle suositusten (≥ 45 mm). Hississä on peilit takaseinällä ja peilien alareunojen sijoituskorkeudet ovat suositusten mukaiset. Hissin pintamateriaali on suurilta osin suositusten mukainen, mutta seinissä on käytetty osittain kiiltäviä pintoja. Hissien valaistus on tasainen, mutta se ei ole häikäisemätön. Hissien valaistusvoimakkuus on yli suositusten (300 lx).

Lisäksi kartoituksessa sisäänkäynniltä katsoen takaoikealla sijaitseva hissi ei aina pysähtyessään 1. kerrokseen avannut ovia. Hissi ei tuntunut pysähtyvän samalle tasolle kerroksen lattiapinnan kanssa, jolloin hissi jäi paikalleen ovet kiinni. Hissi nousi kuitenkin takaisin ylös ja avasi ovet, kun käyttöpainikkeesta painoi ylempää kerroksia. Kokeilussa hissi avasi ovensa vasta kolmannella yrityksellä.

4.3.1 Kehitysehdotukset

Jokaiseen kerrokseen tulisi lisätä kerrosmerkinnät suoraan kutsupainikkeiden yläpuolelle.
Ovien sulkeutumisenopeus tulisi pidentää vähintään 25 sekunnin pituiseksi, jotta avaamiseen ehti reagoida.
Hissien kerrosopasteisiin tulisi lisätä tapahtumatila helppolukuisella tekstillä ja vähintään 15 mm kokoisina kirjaimina.
Pysähdystasosta ilmoittavat kerrosnäytöt tulisi korjata tai vaihtaa uusiin.

Hälytyspainikkeet tulisi sijoittaa suosituksen mukaisesti 900–1100 mm korkeudelle vähintään 400 mm etäisyydelle nurkasta.

Hissien valaistusvoimakkuus tulisi pienentää 300 luxiin.
--

Takaoikealla olevan hissi tulisi korjata, että se pysähtyisi aina 1. kerroksen lattiatasolle ja avaisi ovet.
--

4.4 Hissi parkkihalliin

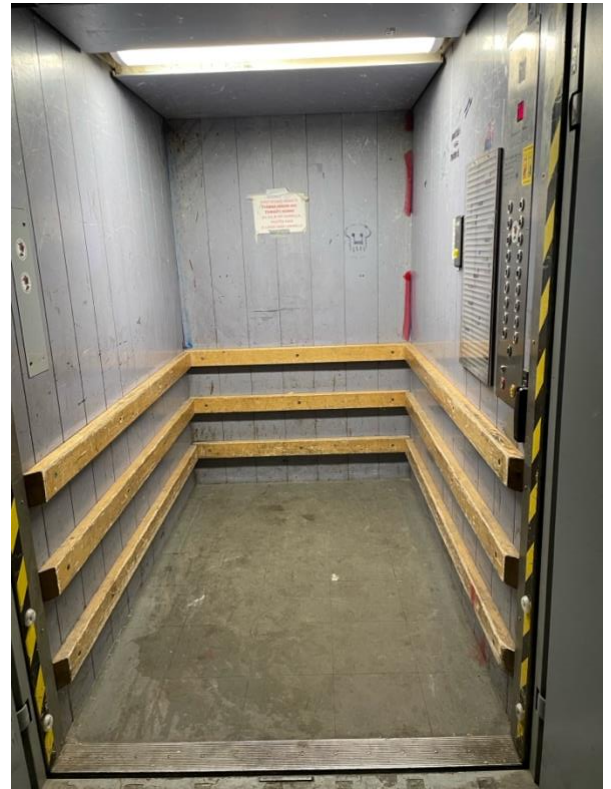
Parkkihalliin johtavaan hissiin pääsee 10. kerroksen käytävältä. Välissä on sisäovi ja pieni odotustila. Hissin ja parkkihallin välissä on taas lyhyt käytävä ja ulko-ovi. 10. kerroksen käytävällä hissi ei ole helposti löydettävissä, eikä tietä ole sinne opastettu. Alhaalla hissi sijaitsee kuitenkin heti sisäänkäynnin yhteydessä (kuva 19), mutta itse kulku parkkihallissa ei ole yksinkertainen. Hissille kulkua ei ole opastettu. Hissillä pääsee rakennuksen kaikkiin kerroksiin, eikä itse hissin käyttöön tarvitse avaimia. Parkkihallista rakennukseen pääsee sisälle kuitenkin vain avaimilla.

Hissin kutsupainikkeen keskikohdan sijoituskorkeus on parin sentin verran yli suositusten (900–1100 mm) ja ne sijaitsevat nurkassa. Kutsupainikkeet ovat kuitenkin koholla taustastaan, ne eroavat tummuuskontrastina seinästä ja ne ovat halkaisijaltaan riittävän kokoisia. Kerrosnumero ei sijaitse kutsupainikkeen yläpuolella, mutta se sijaitsee heti vastakkaisella seinällä. Hissin ulkopuolelle kuuluu äänimerkki ja näkyy valomerkki hissin saapumisesta.

Kuva 19

Hissikori (kuva 20) on syvyydeltään riittävän kokoinen, mutta leveydeltään se on suosituksia muutaman sentin verran kapeampi. Sekä hissikorin pysähtymistarkkuus että hissikorin ja lattiapinnan välinen rako ovat suosituksen mukaisia. Hissi erottuu tummuuskontrastina ympäristöstä ja sen edessä on riittävästi vapaata tilaa sekä leveys- että pituussuunnassa. Ovet ovat kuitenkin käsin avattavia kääntöovia ja saranaovien aukeavalla puolella on vain 100 mm tilaa (suositus ≥ 400 mm). Kulkuaukon vapaa leveys on riittävä mikäli avaa kummatkin ovet auki. Vetimen sijoituskorkeus on myös riittävä, mutta ovi on painava eikä sitä saa auki yhdellä kädellä.

Kuva 20

Hissin sisällä on pysähdystasolle saapumisesta ilmoittava kerrosnäyttö, mutta kerrosnäytön hissi ei ole helposti havaittava. Hississä ei ole kerrosopastetta. Hissin käyttöpainikkeet on sijoitettu pystysuunnassa ja ne ovat suosituksia ylempänä ja sijaitsevat lähellä nurkkaa. Ne ovat halkaisijaltaan riittävän kokoisia, mutta ne eivät erotu tummuuskontrastina taustasta. Uloskäyntikerroksen painike erottuu muista painikkeista. Sekä käyttöpainikkeet että niiden numerot ovat koholla taustastaan. Hälytysjärjestelmä on suosituksia korkealla, mutta se sijaitsee riittäväällä etäisyydellä nurkasta. Hälytyspainike on samanlainen kuin päähisseissä.

Hississä on suorakulmainen käsijohde, joka on kiinni seinässä. Se on halkaisijaltaan yli suositusten, eikä siitä saa pitävää otetta. Hississä ei ole kääntöistuinta tai peiliä takaseinällä. Hississä on hyvät tummuuskontrastit, pintamateriaalit ovat seiniä lukuun ottamatta heijastamattomia ja niiden valaistus on hyvä.

Sisäovi 10. kerroksessa on suositusten mukainen kynnystä, sen avaamista ja kontrastimerkintöjä lukuun ottamatta (kuva 21 a). Kynnys on 25 mm korkea, eikä ovea saa avattua yhdellä kädellä. Ovea ei ole mahdollista pitää aukiasennossa. Ovi on lasia, mutta siinä ei ole kontrastimerkintöjä. Ovi parkkihalliin on muutoin suositusten mukainen, paitsi sitä ei saa avattua yhdellä kädellä tai ilman avaimia. Oven saa kuitenkin pidettyä hyvin auki (kuva 21 b).

4.4.1 Kehitysehdotukset

Mikäli parkkihallin sisäänkäyntiä halutaan käyttää, tulisi oven avaamisessa ja hississä olla mukana henkilö avaamassa painavia ovia ja painamassa oikeita kerrosnumeroita. Parkkihallin sisäänkäyntiä ei voi muutoin käyttää. Selkeämpi ja työvastuuta helpottava ratkaisu voisi kuitenkin olla luopua parkkihallin sisäänkäynnin käytöstä ja ohjeistaa katsojia saapumaan tarvittaessa Merihaan yleistä hissillä avulla pääsisäänkäyntien luokse.

Kuva 21 a

Kuva 21 b

4.5 Kulunohjaus rakennuksessa

Rakennuksessa ei ole yleistä kulunohjausta ollenkaan turvallisuusopasteita lukuun ottamatta. Poistumistieopasteisiin ei ole kuitenkaan merkitty esteetöntä poistumistiereittiä, eikä lattiassa ole jälkivalaisevia poistumistieopasteita.

Lisäksi rakennuksessa ei ole hätäpoistumistiekarttaa tai suunnitelmaa

liikuntarajoitteisten vierailijoiden avustamiseksi. Rakennuksen

pelastussuunnitelma on luettavissa vain digitaalisena, jonka linkki on sekä QR-koodina että linkkinä esitteessä alakerran aulassa (kuva 22).

Pelastussuunnitelmassa mainitaan vain kerran jokaisen velvollisuudesta auttaa muita poistumaan osiossa 8.3.

Alentuneen toimintakyvyn

vaikutus poistumisedellytyksiin.

Suunnitelmasta ei kuitenkaan käy

ilmi, miten konkreettisesti

autetaan alentuneen

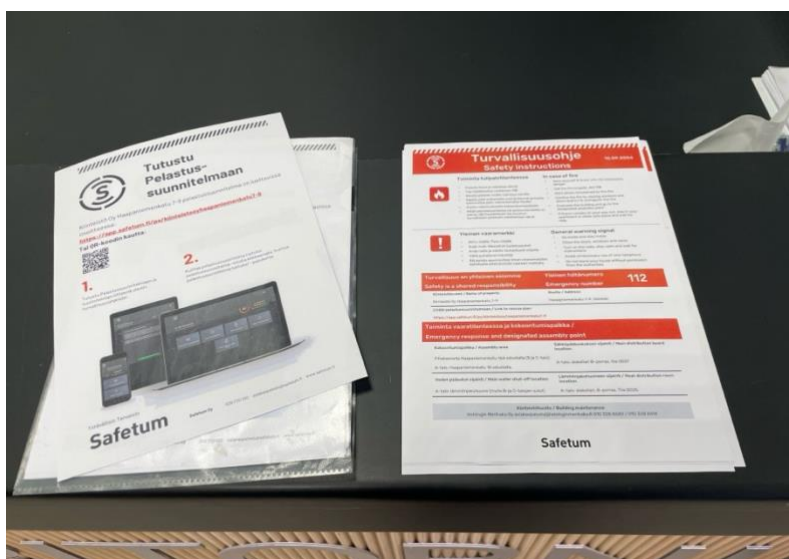
toimintakyvyn omaavia henkilöitä

pois rakennuksesta. Itse

pelastussuunnitelma on myös

todella pitkä kokonaisuus, josta ei

ole saatavilla lyhyempää versiota.

Kuva 22

4.5.1 Kehitysehdotukset

Yleisten kulunohjausten opasteiden lisääminen tasaisin välimatkoin kulkuväylän yläpuolelle. Opasteisiin tulee lisätä esteettömät reitit. Opasteessa tulee noudattaa Liitteessä 1 olevia ohjeistuksia.

Esteettömien poistumistiereittien ja jälkivalaisevien poistumisoppaiden lisääminen.

Hätäpoistumiskartan ja lyhyen pelastussuunnitelman lisääminen jokaiseen kerrokseen. Häätätilanteessa ohjeet pitää olla helposti saatavilla kaikille. Digitaalisessa muodossa ne eivät ole saatavilla kaikille, koska kaikilla ei ole puhelinta käytössä.

Evakuointipatjan lisääminen hätäpoistumisvarusteisiin pyörätuolinkäyttäjiä varten.

5 Saapuminen rakennukseen

5.1 Aula

Rakennuksen aula on pääsisäänkäynnin yhteydessä 1. kerroksessa. Aula on tilava ja sen lattia on tasainen ja pintakova. Tummuuskontrastit ovat hyvät. Aulassa on vain odotustila, tiski ja pääopaste. Kalusteet eivät ole esteettömiä, mutta ne eivät ole kulkureitin tiellä (kuva 23 b). Laskutasoina toimiva sohvapöytä on liian matala ja tiski on liian korkea. Tila on valoisa, eikä siellä päiväsaikaan ole tarvetta lisävalaistukselle. Ääniympäristönä aula on myös vapaa vaikeuttavasta taustamelusta.

Pääopaste on sisäänkäynnin välittömässä yhteydessä ja se on helposti havaittavissa (Kuva 23 a). Opasta pääsee myös katsomaan läheltä. Pääopasteen yhteydessä ei kuitenkaan ole pohjapiirrosta tai merkintää esteettömistä kulkureiteistä tai tärkeimmistä toiminnoista, joihin

sisäänkäynnistä pääsee asiointitilojen sijainteja lukuun ottamatta. Opaste on helppolukuinen, mutta sen pinta ei ole himmeä.

Kuva 23 a

Kuva 23 b

5.1.1 Kehitysehdotukset

Mikäli tapahtuman osallistujia odottaa aulassa esimerkiksi taksia, tulisi sen ajaksi lisätä aulaan tai pihalle 500–550 mm korkuisia tuoleja, joissa on vapaa jalkatilat sekä selkä- ja käsinojat.

Pääopasteeseen tulisi lisätä tapahtumatilan sijainti.

Pääopasteeseen tulisi lisätä merkinnät tärkeimmistä toiminnoista asiointitilojen lisäksi: hissien sijainti, esteettömien wc-tilojen sijainnit sekä induktiosilmukalla varustetut tilat.

Pääopasteeseen tulisi lisätä esteettömät kulkureitit pyörätuolisymbolilla.

5.2 Pääsisäänkäynti

Rakennuksen sisäänkäynti on helposti havaittava, se on katettu ja valaistu (kuva 24). Sisäänkäyntiä ei ole merkitty erillisellä oppaalla, mutta ikkunoissa lukee isolla ja selkeällä tekstillä rakennuksen nimi. Sisäänkäynnin edustalla ei ole istumia tai pyöräpysäköintiä. Tasanne sisäänkäynnin edustalla muutamia metrejä iso, mutta suoraan ovien edessä on ritilä, jonka tasoero maahan on suositusten mukainen (kuva 25 a). Rakojen leveys on suositusten mukainen. Oven yhteydessä ei ole ovikello tai ovipuhelinta.

Kuva 24

Sisäänkäynti rakentuu kahdesta pariovesta ulkona, tuulikaapista sekä kahdesta pariovesta sisällä. Sisäänkäynnin vasemman puolisiin oviin on asennettu avauspainikkeet. Ovet ovat helposti hahmotettavissa, mutta vain yhdessä ovesta on kontrastimerkinnot (kuva 25 b), vaikka ne ovat suosituksia matalammalla. Ovien ulkopuolella on paljon vapaata avautumistilaa, mutta tuulikaapin sisällä ei ole. Yksittäisten ovien vapaa leveys on 840 mm, eli suosituksia (≥ 850 mm) kapeampi. Kahden oven kulkuaukon vapaaleveys on kuitenkin 1680 mm. Kynnykset ovat suorareunaisia ja kynnyks on ulkosäleikköön 40 mm korkeammalla (suositus 20 mm). Ovet ovat käsin avattavia kääntyviä

saranaovia, joista puolet on mahdollista avata sähköisellä avauspainikkeella. Ovet ovat painavia, eivätkä ne ole avattavissa yhdellä kädellä.

Kuva 25 a

Kuva 25 b

Avauspainikkeet ovat ulkona ja sisällä helposti käytettävissä kohdissa, mutta tuulikaapin sisällä ne ovat nurkassa. Niiden sijoituskorkeus on pari senttiä yli suositusten. Avauspainikkeet erottuvat tummuuskontrastina taustastaan, mutta niitä ei ole merkitty symbolein. Avauspainikkeet avaavat sisä- ja ulko-oven auki samaan aikaan. Omissa on turvatunnistin, ettei ovi tule päälle, mutta se reagoi vähän myöhässä. Ovet pysyvät yhteensä 12 sekuntia auki (suositus ≥ 25 s). Ovien aukeamiskaarta ei ole merkitty lattiaan.

Tuulikaappien koot ovat riittävät, mutta sisäovet avautuvat tuulikaappiin, jolloin niiden vapaaleveys kapenee 170 mm (kuva 26 a). Leveys on vielä suositusten mukainen, mutta reitti ei ole suora. Tuulikaapin lattia ei ole myöskään tasainen, vaan väli-ikkunasta mitattuna, korkeusero ulko-oveen on 15 mm ja sisäovella 75 mm (kuvat 26 b ja 26 c). Lattian ero on siis 1500 mm

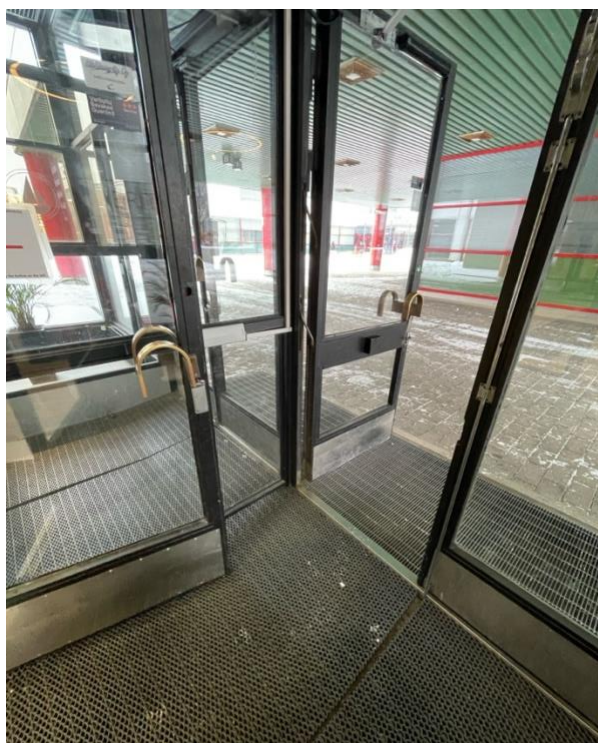
etäisyydellä 60 mm. Tuulikaapin lattia ei ole helppokulkuinen, kun kumimattokaan ei ole suorassa (kuva 26 d).

Kuva 26 a

Kuva 26 b

Kuva 26 c

Kuva 26 d

5.2.1 Kehitysehdotukset

Tapahtumien yhteydessä kaksi ovea tulisi pitää auki pyörätuolinkäyttäjiä varten kulkuaukon leventämiseksi.
Ovien aukipysymysaikaa tulee pidentää vähintään 25 sekuntiin, jotta ovista pääsee turvallisesti sisälle.
Siirrettävän liuskan lisääminen ulko-oveen, 40 mm tasoeron tasoittamiseksi. Luiskan tulee ylittää yli ritilän tasanteelle asti ja sen kaltevuus saa olla enintään 8 %. Luiskaa voidaan pitää tallessa sisäänkäynnin yhteydessä, jotta se on helposti saatavilla, mutta ei kuitenkaan estä kulkua.
Tuulikaappien ovet tulee asentaa avautumaan ulos tuulikaapista.
Tuulikaappien matot tulee suoristaa, jotta niiden välinen leveys on enintään 5 mm.

5.3 Saapuminen

Meritorniin pääsee julkisilla kulkuyhteyksillä, metrolla Hakaniemeen ja bussilla Sörnäisten rantatien varteen. Meritorni sijaitsee Merihaassa, joka on tunnettu sen alla olevasta parkkihallista, sokkeloisesta alueesta ja betonirakenteista. Meritornin suorassa läheisyydessä ei ole pyöräpysäköintiä tai rakennukselle kuuluvaa esteetöntä parkkipaikkaa. Kartoituksessa ei ollut aikaa selvittää, pääseekö Meritornin eteen ajamaan tarvittaessa esimerkiksi tilauskyytejä varten.

5.3.1 Kehitysehdotukset

Saapumisen helpottamiseksi ilmoitetaan lähimmät bussipysäkit sekä niiden suoriin reitti rakennukseen. Reittejä on muutamia, joten on hyvä pitäytyä kahdessa. Lisäksi kuvat ja reitin arvioitu pituus tuovat selvyyttä reitin hahmottamiseen.
Saapumisen helpottamiseksi ilmoitetaan Hakaniemen metroaseman lähin uloskäynti sekä reitti sieltä rakennukseen. Kuvat ja reitin arvioitu pituus tuovat selvyyttä reitin hahmottamiseen.
Mikäli ennen tapahtumia tulee esimerkiksi tietöitä, jotka vaikuttavat kulkuun, tulee niistä ilmoittaa osallistujille ja samalla kertoa tilapäisestä reitistä.
Ennen tapahtumia olisi hyvä selvittää pääseekö Meritornin eteen tilataksilla ja mitä reittiä. Reitistä olisi hyvä tehdä erillinen kartta, koska verkkokarttapalvelut eivät ole aina ajankohtaisia tai kaikkien saatavilla.
Stadin ammattiopistolla on käytössä esteettömiä parkkipaikkoja. Olisi hyvä selvittää, voiko niitä käyttää tarvittaessa tapahtumien aikana sekä mitä niiden käyttäminen vaatii.
Lisäksi olisi hyvä lisätä ohjeistus Merihaan yleisestä hissistä ja sen reitistä rakennukseen, mikäli joku saapuu rakennukseen parkkihallin kautta.

Lähteet

ESKEH-kartoituslomakkeet ja -opas. Invalidiliiton julkaisu. Viitattu 7.3.2025.
<https://www.invalidiliitto.fi/eskeh-kartoituslomakkeet-ja-opas>

Esteettömyyskartoitusopas. 2019. Invalidiliiton julkaisu. Viitattu 7.3.2025.
<https://drive.google.com/file/d/1498DMnSPbcBhVXk4LJUbp7qwsu59kITW/view>

Esteetön wc- ja pesutilaopas. 2018. Invalidiliiton esteettömyystyö. Viitattu 7.3.2025. https://drive.google.com/file/d/1R176cFRNWFA-hM_DVaNAiTcnkxtBad0F/view

Kuuloliitto ry / Qlu Oy. 2020. Suomalainen induktiosilmukkaopas. Viitattu 7.3.2025. <https://www.kuuloliitto.fi/wp-content/uploads/2021/02/SUOMALAINEN-induktiosilmukkaopas201210-Nettiversio.pdf>

Rakennusten kartoituslomakkeet, osa 1. 2019. Invalidiliiton julkaisu. Viitattu 7.3.2025.
https://drive.google.com/file/d/1CWxJIi_2gBrRIwanf6XUvREVkldL4Tn4/view

Rakennusten kartoituslomakkeet, osa 2. 2019. Invalidiliiton julkaisu. Viitattu 7.3.2025.
<https://drive.google.com/file/d/1yqR9XXYxfwTaYMwbyrEdraqBurOM0AI8/view>

Ulkoalueiden kartoituslomakkeet. 2019. Invalidiliiton julkaisu. Viitattu 7.3.2025. https://drive.google.com/file/d/1-YkCEwHIP5DMpKnT_bJW_z5_fgogKc3B/view

Yleinen esteetön wc. N.d. Invalidiliiton verkkojulkaisu. Viitattu 7.3.2025.
<https://www.invalidiliitto.fi/esteettomyys/asuinrakennus/yleinen-esteeton-wc>

Liitteet

Liite 1. Tilaopaste kriteerit

Opaste on sijoitettu seinään oven aukeamispuolelle.
Opasteen informaatioalueen keskikohta maasta on 1,4 m-1,6 m
Opasteen tekstin kirjainkoko on suhteutettu katseluetäisyyteen: • noin metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus on 15 mm • noin 2 metrin etäisyydeltä katsottavassa opasteessa kirjaimien korkeus 25–40 mm • yli 3 metrin etäisyydeltä katsottavissa opasteissa kirjaimien korkeus 70–100 mm
Opasteessa käytetään helppolukuista kirjaintyyppiä (kirjaimet ja numerot erottaa toisistaan).
Opasteessa käytetään symboleja.
Opasteessa käytetään kohokirjoitusta.
Opasteessa käytetään pistekirjoitusta. • Pistekirjoituksen sijoituskorkeus on 1,3 m-1,4 m
Opasteessa on hyvä tummuuskontrasti tekstin / symbolin ja taustan välillä.
Opasteen pinta on himmeä ja häikäisemätön.

Liite 2. Esteettömän wc-tilan tarkemmat tiedot

Esteetön wc-tila 16. kerroksessa					
Osa	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Onko wc-tilaan esteetön pääsy suoraan sisääntuloaulasta tai käytävästä?		X			
Onko esteetön wc auki / käytettävissä ilman erillistä pyyntöä?			X		
Onko oven avaamisesta selkeät kaikille ymmärrettävät ohjeet?			X		
Onko wc-tilan opasteessa pyörätuolisymboli?			X		
Onko opaste sijoitettu oven avautumispuolen viereiselle seinälle?	-	-	-	-	
Opasteen sijoituskorkeus lattiasta	-	-	-	-	1,4 m - 1,6 m
Onko opasteessa pistekirjoitusta?	-	-	-	-	

• Onko opasteessa kontrasti merkintöjen ja taustan välillä?	-	-	-	-	
• Onko opasteen pinta himmeä? (ei aiheuta häikäisyä)	-	-	-	-	
• Onko opaste tasaisesti valaistu?	-	-	-	-	
Ovi	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Erottuuko ovi tummuuskontrastin avulla seinästä					
• Sisäpuolella			X		
• Ulkopuolella			X		
Avautuuko wc-tilan ovi ulospäin?		X			
Oven kulkuaukon vapaa leveys (määräys ≥ 850 mm)	910 mm				≥ 850 mm
Onko oven vieressä avautumispuolella vapaa tila? (tila tarvitaan oven avaamista varten)		X	X		
• Oven ulkopuolella	750 mm / 510 mm				≤ 400 mm
• Oven sisäpuolella	785 mm pöytään / 360 mm				≤ 400 mm

	pöytään / 0 mm lattian tasoeron taki				
Vapaa tila (Ø) oven ulkopuolella (tila tarvitaan pyörätuolilla oviaukkoon kääntymistä varten)	Muutama metri				≥ Ø 1500 mm
Onko oven lukkoa mahdollista käyttää yhdellä kädellä?			X		
Oven avaamiseen tarvittava voima	Ei voitu mitata				≤ 10 N (1 kg)
ovi on ilman ovensuljinta? (ovensuljinta ei suositella)		X			
Onko oven sisäpuolella vaakasuuntainen lankavedin?			X		
lankavetimen pituus	-	-	-	-	600 mm
lankavetimen korkeus lattiasta	-	-	-	-	800 mm
onko lankavedin sijoitettu saranapuolelta alkaen?	-	-	-	-	
Kynnyksen korkeus (määräys ≤ 20 mm)	-	-	-	-	≤ 20 mm
Kynnyksen malli					
suorareunainen?			X		

• porrastettu?			X		
• pyöristetty?		X			
• luiskattu (kynnysluiska tai -kiila) / viistottu?			X		
• joustava tai kokoonpainuva?			X		
• muu, mikä?			X		
Mitoitus	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Kiinteistä kalusteista vapaan tilan halkaisija (ns. pyörähdysympyrä)	1490 mm kynnykseen ja 850 mm tasoterosta käsihohtimeen				Ø 1500 mm
Onko kiinteät kalusteet sijoitettu niin, että niitä voi käyttää pyörätuolista käsin?			X		
Onko wc-istuimen molemmin puolin vähintään 800 mm leveä vapaa tila?			X		
• vapaan tilan leveys wc-istuimen vasemmalla puolella	350 mm				≥ 800 mm
• vapaan tilan leveys wc-istuimen oikealla puolella	440 mm				≥ 800 mm
Jos tilassa on vain toisella puolella wc-istuinta vapaa tila, onko lähellä /			X		

vieressä toinen peilikuvana toimiva wc-tila?					
Ulottuuko wc-istuimen vieressä oleva vapaa 800 mm leveä tila 200–300 mm wc-istuimen takalinjasta seinään?		X			
WC-istuin	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Onko wc-istuin					
lattiakiinnitteinen?		X			
seinäkiinnitteinen?			X		
korkeussäädettävä?			X		
pesevä ja kuivaava?			X		
Wc-istuimen korkeus (mitattuna lattiasta istuinrenkaan päälle)	470 mm				450–480 mm
Wc-istuimen huuhtelu					
• painike (painonappi)?		X			
• vedettävä nuppi?			X		
• kosketusvapaasti (liiketunnistimella)?			X		

• muu, mikä?			X		
Onko wc-istuimen yhteydessä käsituet?		X			
• onko käsituki wc-istuimen molemmilla puolilla?		X			
• onko käsituet kiinnitetty seinään? (wc-istuimeen kiinnitettyjä ei suositella yleisessä käytössä olevassa wc-tilassa)		X			
• kääntyvätkö käsituet kevyesti ylös pystyasentoon ja alas vaaka-asentoon?			X		
• käsitukien korkeus lattiasta	700 + 800 mm 440 + 450 mm				750–800 mm
• ovatko käsituet korkeussäädettäviä?			X		
• käsitukien etäisyys toisistaan (keskeltä keskelle mitattuna)	645 mm korkeiden välillä, 540 mm korkean ja matalan välillä				600 mm
• ulottuvatko käsituet wc-istuimen etureunan ohitse?			X		
• onko käsituissa tukijalat?		X			
• onko käsituessa wc-paperiteline?			X		
• onko käsituessa käsisuihku?			X		

Onko käsisuihku wc-istuimella istuessa käytettävissä?			X		
Onko wc-paperi wc-istuimella istuessa käytettävissä?	950 mm		X		
Käsienpesuallas	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Onko käsienpesuallas					
• kiinteäksi asennettu?		X			
• korkeussäädettävä?			X		
• kallistettava?			X		
Kiinteäksi asennetun pesualtaan korkeus lattiasta	740 mm				800–900 mm
Pesualtaan alla oleva vapaa polvitila					
• korkeus	600 mm				670 mm
• leveys	600 mm				800 mm
• syvyys	300 mm				600 mm
Varusteet	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Pesualtaan hana on					

• kosketusvapaa hana?			X		
• yksiotehana (vipuhana)? (kaksiotehanat eivät ole koskaan esteettömiä)		X			
• ulottuuko istualtaan käyttämään?			X		
Saippua-annostelija					
• automaattinen annostus?			X		
• painettava tai muuten mekaanisesti toimiva annostelija?		X			
• ulottuuko istualtaan käyttämään?			X		
• pystyykö käyttämään vain yhdellä kädellä?			X		
Käsiپyyheteline					
• ulottuuko altaan äärestä ja istualtaan käyttämään?			X		
Varusteiden käyttökorkeudet lattiasta					
saippua-annostelija	1260 mm				900 mm
käsiپyyheteline	1200 mm				900 mm

Onko wc-tilassa roska-astia?		X			
• onko kannellinen astia avattavissa yhdellä kädellä? (<i>poljinroskis ei ole esteetön</i>)			X		
• onko roska-astia sijoitettu niin, ettei se estä liikkumista tilassa?		X			
Onko wc-tilan seinissä käsijohteet?		X			
• tukikaiteen/kaiteiden sijoituskorkeus lattiasta?	750 mm				900 mm
Onko tilassa keppiteline?			X		
• keppitelineen sijoituskorkeus lattiasta	-	-	-	-	900 mm
• pääseekö sen luota siirtymään tilassa käsijohteiden tai -tukien avulla?	-	-	-	-	
Onko wc-tilassa vaatekoukkuja?			X		
• vaatekoukkujen sijoituskorkeus/korkeudet lattiasta	-	-	-	-	1100–1200 mm 1400–1600 mm
Onko wc-tilassa laskutaso/hylly tms.?		X			

• laskutason/hyllyn sijoituskorkeus lattiasta?	730 mm				900 mm
Onko wc-tilassa peili?			X		
• puolipeilin alareunan korkeus lattiasta	-	-	-	-	800–900 mm
• kokovartalopeilin alareunan korkeus lattiasta	-	-	-	-	200–200 mm
• peilin yläreunan korkeus lattiasta	-	-	-	-	≥ 1800 mm
Onko wc-tilassa vauvanhoitopöytä/-taso tai apupöytä?			X		
• ylös/alas käännettävä?	-	-	-	-	
• onko se sijoitettu niin, ettei se estä liikkumista tilassa?	-	-	-	-	
• pääseekö tason / pöydän ääreen pyörätuolilla?	-	-	-	-	
Lattia	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Onko wc-tilan lattia märkänäkin luistamaton?		X			

Lattian kallistukset lattiakaivoa kohti vähintään 1:100 ja enintään 1:50?	-	-	-	-	
Lattiakaivo sijaitsee niin, ettei se hankaloita tilassa liikkumista?		X			
Hälytysjärjestelmä	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Onko wc-tilassa hälytysjärjestelmä?			X		
• painonappi?	-	-	-	-	
• vedettävä naru?	-	-	-	-	
• lattian rajassa (noin 200 mm korkeudella) kiertävä vaakasuuntainen naru?	-	-	-	-	
• muu, mikä?	-	-	-	-	
Hälytyspainikkeeseen ylettyy					
• wc-istuimelta?	-	-	-	-	
• lattialta?	-	-	-	-	
Hälytyspainikkeen sijoituskorkeus lattiasta	-	-	-	-	900–1100 mm
• hälytyspainikkeen etäisyys nurkasta	-	-	-	-	≥ 400 mm

• erottuuko hälytyspainike tummuuskontrastina taustasta?	-	-	-	-	
Toimiiko hälytys?	-	-	-	-	
• onko oven ulkopuolella valo ja äänimerkki hälytyksestä?	-	-	-	-	
• tieto hälytyksen kytkeytymisestä päälle saadaan	-	-	-	-	
• valomerkkinä?	-	-	-	-	
• äänimerkkinä?	-	-	-	-	
• ohjautuuko hälytys kiinteistönvalvontajärjestelmään?	-	-	-	-	
• onko lukittu ovi avattavissa ulkopuolelta hätätilanteessa?	-	-	-	-	
• onko palautuspainike sijoitettu wc-tilan sisäpuolelle? (<i>virrehälytysten kuittaus</i>)	-	-	-	-	
palautuspainikkeen sijoituskorkeus lattiasta	-	-	-	-	900-1100 mm
• hälytyspainikkeen etäisyys nurkasta	-	-	-	-	≥ 400 mm

Valaistus	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Wc-tilan valaistusvoimakkuus	480 lx				≥ 300 lx
Onko valaistus					
• tasainen? (<i>tilassa ei ole hämääriä katvealueita</i>)		X			
• häikäisemätön?			X		
Valokytkimen					
• sijoituskorkeus lattiasta	1020 mm				900–1100 mm
• etäisyys nurkasta	340 mm				≥ 400 mm
• erottuuko valokatkaisija tummuuskontrastina seinästä?			X		
Onko tilassa liiketunnistimella toimiva valaistus?			X		
• reagoiko liiketunnistin eri korkeudella tapahtuvaan liikkeeseen?	-	-	-	-	
Kontrastit	Mitta	K	E	Ek	Kriteeri
Helpottavatko tummuuskontrastierot tilan hahmottamista?			X		

• erottuuko lattia tummuuskontrastina seinistä?		X			
• erottuvatko kalusteet/varusteet tummuuskontrastina lattiasta?		X			
• erottuvatko kalusteet/varusteet tummuuskontrastina seinistä?			X		
Onko tilassa käytetty mattapintaisia materiaaleja (<i>häikäistymisen estämiseksi</i>)					
• seinissä?			X		
• lattiassa?		X			
• katossa?		X			
• kalusteissa?		X			
Lisätietoja					
Ilmanvaihdon äänenvoimakkuus 53.6 dB Tasoero oven sisäpuolella koolta 90 cm x 38,5 cm ja korkein kohta 3 cm Pääsy 16. kerroksen käytävään, jossa esteetön wc-tila sijaitsee, onnistuu vain avaimilla.					